

A Fővárosi Ítéltábla a **B.....** Ügyvédi Iroda (**cím.**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a **K..... & W.....** Ügyvédi Iroda (**cím.**; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2018. március 8. napján kelt 7.G.40.266/2016/23. számú ítéletével szemben a felperes által 24. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi:

r é s z- és k ö z b e n s ő í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy a felek HIT/...07. számú, 2007. május 30. napján megkötött szerződése érvénytelen;

mellőzi a szerződést érvényessé nyilvánító elsőfokú ítéleti rendelkezést;

meghagyja az elsőfokú bíróságnak, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló eljárást folytassa le;

megállapítja, hogy a szerződés felmondása érvénytelen;

mellőzi a felperest és az alperest illeték viselésére kötelező ítéleti rendelkezést, egyben kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint elsőfokú részperköltséget.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú részperköltséget;

megállapítja, hogy a felperes fellebbezésével összefüggésben 154.000 (egyszázötvennégyezer) forint jogorvoslati illeték merült fel.

Ezen rész- és közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte az alperes jogelődjével, a ... Zrt.-vel 2007. május 30. napján megkötött kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítását a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alapján figyelemmel arra, hogy a szerződés nem tartalmazza a kölcsön ügyleti kamatát.

Állította, hogy a szerződés, a kamatkikötés hiánya mellett THM-et valótlán százalékos mértékben tüntette fel, amely okán a szerződés nem deviza alapú. Hangsúlyozta, hogy az alperes sem a szerződéskötést megelőzően, sem azt követően a szerződésben nem tájékoztatta a jogügylet kockázatairól, így az árfolyamkülönbözet megfizetésére nem köteles. Utalt a Kúria 6/2013. PJE., valamint a 2/2014. PJE. határozatában foglaltakra. Kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a kölcsönszerződés 7. pontjának és az üzletszabályzat V.6. pontjának tisztességtelenségét, amely nem árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást tartalmaz, hanem kockázattelepítés. Az adott szerződési pont érvénytelenségének megállapítását a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, továbbá az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 209. § (1) és (4) bekezdésére alapította. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperessel 2007. június 14. napján megkötött opciós szerződés 5. pontja, valamint az üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelen, emellett a ... forgalmi rendszámú Volkswagen Polo típusú gépjármű törzskönyvének részére történő kiadását is kérte. Utalt a régi Ptk. 374. § (2) bekezdésében foglaltakra. A kölcsönszerződés tekintetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes 2015. szeptember 23. napján kelt felmondása jogellenes. Ebben a körben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.823/2015/2. számú, valamint a Kúria Gfv. VII.30.112/2015. számú ítéletében foglaltakra.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta.

Előadta, hogy a szerződés elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatban valamennyi olyan díjat, költséget, fizetési kötelezettséget és számítási módot feltüntetett, amelyet a Hpt., illetőleg a betéti kamat, az értékpapírok hozamai és a teljes hiteldíj-mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: THM rendelet) előírt. Biztosította a felperes számára a kölcsönszerződés aláírását megelőzően, hogy a hitel felvételével összefüggő költségeket és díjakat megismerhesse. Utalt a THM rendelet 13. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglaltakra. Állította, hogy a felek a szerződésben meghatározták az összes törlesztőrészletet, a törlesztőrészletek összegét és a tőketartozást is. Az utóbbi két tételből pedig a szerződés kamattartalma meghatározható, amelyet álláspontja szerint nem csak százalékos formában, hanem összegszerűen is meg lehet határozni. Utalt az üzletszabályzat I.15. pontjában foglaltakra és arra, hogy a szerződésnek a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközése esetén a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal az érvényessé nyilvánítható a régi Ptk. 237. § (2) bekezdésében foglaltak, valamint az 1/2010. (VI. 28.) PK véleményben és a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltakra figyelemmel. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás körében hangsúlyozta, hogy a felek között deviza alapú kölcsönszerződés megkötésére került sor és az üzletszabályzat V.6. pontja alapján a felperes kifejezetten vállalta az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettséget. A felperes az üzletszabályzat átvételét a kölcsönszerződés aláírásával nyugtázta és kijelentette, hogy a tájékoztatást megkapta. Utalt arra, hogy a szerződés megkötése során a fogyasztónak is a jóhiszeműség és a tisztesség követelményei, illetve az együttműködési kötelezettségének megfelelően úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Felhívta az üzletszabályzat I.25.b pontjában foglaltakat és kiemelte, hogy az a körülmény, hogy a felperes az üzletszabályzatot nem megfelelő alapossggal tanulmányozta át, az az alperes terhére nem értékelhető. A vételi jog tekintetében állította, hogy az zárt opciónak minősül, amely azt jelenti, hogy a jogosult az adott esetben csak a szerződés azonnali hatályú felmondásától számított meghatározott időn belül élhet a vételi jogával. A törzskönyv átadása a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosíték, ezt a jellegét az üzletszabályzat II.1.e pontja, valamint VI.2. pontja is alátámasztja.

A szerződés felmondása körében kiemelte, hogy bár a szerződésben az induló ügyleti kamat éves százalékos formában nem került meghatározásra, de a tartalmi hiányosság mellett is teljesíthető a szerződés, ugyanis a kamat mértéke meghatározható. Nem vitásan a felperes a szerződésből eredő kötelezettségeinek nem tett eleget, ezért az üzletszabályzatban foglalt, a szerződésszegés

jogkövetkezményeit megfelelően alkalmazhatta. A felmondó levélből pedig megállapítható, hogy tájékoztatta a felperest a további lehetőségekről, jogkövetkezményekről, meghatározta a hátralékos összeg nagyságát.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek közötti HIT...07 számú kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az ügyleti kamat mértékét 6,62%-ban határozta meg. Megállapította, hogy a kölcsönszerződés részévé vált Általános Szerződési Feltételeket rögzítő HIT...31. számú gépjármű- hitelezési tevékenységre vonatkozó üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelen. Kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül adja ki a ... forgalmi rendszámú személygépjármű törzskönyvét, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Kötelezte a felperest, hogy az államnak a NAV felhívására 75.600 forint illetéket és az alperes ugyancsak az államnak a NAV felhívására szintén 75.600 forint illetéket fizessen meg.

Határozata indokolásában tényként rögzítette, hogy a felperes magáncélú használatra vásárolt ... forgalmi rendszámú Volkswagen Polo típusú személygépkocsi vételárának finanszírozására 2007. május 30. napján svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött az alperes jogelődjével. A kölcsönszerződés alapján az alperes 2.520.000 forint kölcsönösszeget folyósított, a rendszeres törlesztőrészeket 10 x 32.861 forintban, míg a saját részt 280.000 forintban állapították meg a felek. Az első részlet esedékessége 2007. június 25. napja volt. Az ezt követő további részeket a felperesnek minden hónap 25. napjáig kellett teljesítenie. Az összes törlesztőrészlet a szerződés szerint 3.286.100 forintnak megfelelő összeget tett ki és az egyedi kölcsönszerződésben a felek a teljes hiteldíj mutatót 7,72%-ban határozták meg.

Jogi indokolása szerint a felperes keresetét részben találta alaposnak a Hpt. 213. § (1) bekezdésébe történő semmisség vizsgálata során, felhívta a THM rendelet 1. § (4) bekezdését és úgy foglalt állást, hogy annak az abban foglaltak törvényi korrekcióját a DH1, illetőleg a DH2 törvények megadták. A THM számítása során figyelembe nem vett esetleges fizetési kötelezettségeket az alperes az egyedi szerződésben és az üzletszabályzatban, illetőleg a hirdetményben meghatározta, ezért ezen túlmenően nem volt szükség a figyelembe nem vett esetleges költségek és azok összegének meghatározása, becslése. Nem osztotta a felperes azon álláspontját, amely szerint az alperes által a THM számítása során alkalmazott rendelet a perbeli szerződéstípus esetén nem alkalmazható. Utalt a Rendelet 1. § (4) bekezdésében, a Hpt. 2-es számú melléklet III.13. pontjában foglaltakra. Úgy foglalt állást, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába nem ütközik, ezért az erre vonatkozó kereseti kérelmet elutasította.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja tekintetében a semmisség vizsgálata során utalt a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltakra és arra, hogy a szerződéses tartalom az egyedi szerződés és az annak részévé vált üzletszabályzat, továbbá az irányadó hirdetmény alapján volt vizsgálható, figyelemmel a szerződés megkötését megelőzően tett finanszírozási ajánlat II. tartalmára is. Az nem volt vitás a perben, hogy az alperes nem kamatmentes kölcsönt nyújtott a felperes részére, az üzletszabályzat I.15. pontja alapján abszolút számmal a kikötött ügyleti kamat mértéke pedig megállapítható az összes törlesztőrészlet összegéből, ugyanis a kölcsön összegét kivonva a felperes által fizetendő kamat összege 766.100 forint összegben megállapítható. A felek akarata igazolhatóan arra irányult, hogy az alperes által nyújtott kölcsön után a felperes kamat fizetésére köteles. A kamat mértékének megállapítása során a szerződés megkötését megelőző finanszírozási ajánlatban feltüntetett ügyleti kamat mértékét fogadta el és vette alapul. Megállapította, hogy az induló kamat feltüntetésére százalékos formában a szerződésben nem került sor, ami a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja értelmében semmisségi okot jelent, azonban a tartalmi hiányosság mellett is teljesíthető a szerződés, a kikötött induló ügyleti kamat éves százalékos formában történő rögzítésének hiánya a szerződés részleges érvénytelenségét jelenti. Ebben a körben utalt a Kúria 6/2013. PJE és a régi Ptk. 239. § (2) bekezdésére. A részleges érvénytelenség jogkövetkezményeként az alperes által indítványozott

érvényessé nyilvánítást alkalmazta a 6/2013. PJE határozat 4. pontjában foglaltak alapján és a finanszírozási ajánlatban rögzített kamat mértékében állapította meg az ügyleti kamat mértékét.

A szerződés 7. pontja tekintetében úgy foglalt állást, hogy az a kiróvó pénznemet határozza meg, ezért tisztességtelennek nem tekinthető.

Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás körében felhívta az üzletszabályzat V.6. pontját, illetőleg annak tartalmát értelmezte. Megállapította, hogy a felperes, valamint a szerződéskötésben az alperes részéről közreműködő tanú meghallgatását követően nem volt megállapítható, hogy a felperes olyan tájékoztatást kapott az árfolyamkockázat körében, amely téves, valótlan vagy félrevezető lett volna, és amely alapján alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós [2/2014. PJE határozat 1 pont]. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, valamint annak előre nem látható mértékére. Úgy foglalt állást, hogy a szerződés aláírásával az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettséget a felperes kifejezetten vállalta és a felperestől, mint fogyasztótól elvárható volt, hogy a nagy összegű és hosszabb távra szóló ügylet jellegéhez a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt. Az üzletszabályzat I.25.b pontja pedig azt tartalmazta, hogy az árfolyamváltozásból eredő kötelezettségeket az alperes hogyan terheli ki a felperesi fogyasztóra, illetőleg annak mértékét.

Az opciós szerződés tekintetében vizsgálta azt, hogy az 5. pont és az üzletszabályzat IV.7. pontja a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján jogszabályba ütközőek-e. A régi Ptk. 375. § (1), valamint a 374. § második bekezdésének felhívásával idézte az opciós szerződés 5. pontját és úgy foglalt állást, hogy önmagában a szerződéses rendelkezésből nem következik az, hogy az alperes a vételi jogát a szerződés aláírásától számított öt éven túl is gyakorolhatja. A szerződéses rendelkezés értelmezése szerint a szerződés aláírásától számított öt éven belül az alperes vételi jogát csak addig az időpontig gyakorolhatja, amíg a felperes a kölcsöntartozás visszafizetésére vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette. A szerződés rendelkezéséből nem következik az, hogy a vételi jogát az alperes öt éven túl is gyakorolhatná. Megállapította, hogy az üzletszabályzat IV.7. pontja jogszabályba ütközik, arra az alperes jogot nem alapíthat, a törzskönyv kiadására irányuló kereseti kérelem tekintetében pedig utalt arra, hogy a régi Ptk. diszpozitív szabályai szerint meg volt a lehetőség arra, hogy a törzskönyv birtoklását a kölcsönszerződésből eredő valamennyi kötelezettség teljesítéséig az alperes részére biztosítsa, a perbeli esetben azonban a felek között létrejött szerződés és az irányadó üzletszabályzat ilyen atipikus biztosíték adására vonatkozó kikötést nem tartalmaz. Az üzletszabályzat IV.9. pontja csak az alperes terhére határozott meg kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy ha a felperes teljesítette a szerződésből fakadó kötelezettségeit, akkor köteles a törzskönyv kiadására, ezen túl utalt az üzletszabályzat I.29. és I.30. pontban foglalt rendelkezésekre.

A régi Ptk. 525. § (1) bekezdésének felhívásával úgy foglalt állást, hogy a perbeli szerződés felmondása szerint a felperes alperesi felszólítás ellenére a szerződésből eredő lejárt fizetési kötelezettségét nem teljesítette, amely súlyos szerződésszegésnek minősült. Az alperesi jognyilatkozat tartalmazza, hogy a felperes milyen jogcímen állapította meg a fennálló hátralékot. A felperes nem bizonyította, hogy a szerződés teljesítése körében nem volt késedelem. Mindezekre figyelemmel a szerződés felmondásának jogellenességére vonatkozó kereseti kérelmet elutasította. A perköltség viseléséről a régi Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak alapján határozott, figyelemmel a pervesztesség és pernyertesség arányára, amelyet 50-50%-ban határozott meg.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a határozat részbeni megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy a teljes szerződés érvénytelen a Hpt. 213. § b) és c) pontja alapján, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

Külön kérte az üzletszabályzat V.6. pontja érvénytelenségének megállapítását annak rögzítésével, hogy a felperest megilleti a jog, hogy nem kell árfolyam különbözetet fizetnie alperes részére. Kérte

továbbá a felmondás érvénytelenségének megállapítását is.

A fellebbezése indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított 6,62% nagyságú ügyleti kamatmértéket elfogadta, ugyanakkor az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, nem állapítható meg, hogy a szerződés teljes érvénytelenségét, a szerződés részleges érvénytelensége mellett foglalt-e állást az elsőfokú bíróság vagy a szerződést csak ítélettel kellett kiegészítenie. A kamat hiánya miatti (kereseti kérelem tekintetében) részleges érvénytelenség megállapítása iránti kereseti kérelem nem került előterjesztésre, ezért az elsőfokú bíróság önállóan erről nem rendelkezhetett volna.

Előadta, hogy az ügyleti kamat mértékének meghatározásával az elsőfokú bíróság a régi Ptk. 241. §-a alapján módosította a felek közötti szerződést, anélkül, hogy erre irányuló kérelem előterjesztésre került volna. Utalt a Győri Ítéltábla Pf. V.20.355/2017/4/I. számú jogerős határozatában foglalt okfejtésre, mely szerint a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző szerződés nem részleges, hanem teljes érvénytelenséget eredményez. Ezért kérte, hogy az ítéltábla ítélete rendelkező részében állapítsa meg, hogy a teljes szerződés érvénytelen.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja tekintetében úgy foglalt állást, hogy a THM-ben az alperes értékelés felszámít visszafizetendő tőkén felül részben a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, fel nem tüntetett kamatot, árfolyamrést, amit a DH1 tv. 3. §-a megsemmisített és szerződéskezelési díjat, valamint egyéb költséget, amely kiterhelésre vonatkozó szerződési feltételt a Kúria közérdekű ítéletében megsemmisített. Ezek felszámítása mellett a THM százalékos mértéke nem lehetett valós, ezért kérte, hogy a szerződés teljes érvénytelenségét az ítéltábla a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján is állapítsa meg. Utalt az Alaptörvény R. cikk (2) bekezdésében foglaltakra.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatban kiemelte, hogy az alperes felügyeleti szerve 2005-2008. évig terjedő időszakban megállapította az alperes folyamatos jogsértését arra hivatkozással, hogy ebben az időszak az alperes a deviza alapú hitelekhez kapcsolódóan kockázatfeltáró nyilatkozatot nem alkalmazott.

Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.951/2017/4/II. számú jogerős részítélet 4. oldalán kifejtettekre, mely szerint a szerződés egyedi része az árfolyamkockázatra egyáltalán nem utal, amennyiben az üzletszabályzat nem kiegészíti, hanem azzal ellentétes rendelkezést tartalmaz, úgy a régi Ptk. 205/C. §-a alapján nem válhat a szerződés részévé. Az egyedi szerződésnek tartalmaznia kell a szerződés egyéb lényeges elemeit is és nem felel meg a fogyasztó érdekeinek, ha a szerződés lényeges tartalmát a szerződés részét képező üzletszabályzat különböző pontjai tartalmazzák, melyek közül a fogyasztónak kell megkeresnie a rá vonatkozó rendelkezéseket.

Állította, hogy a perbeli jogügylet a régi Ptk. 205/C. §-a alapján eltér az alperes által ÁSZF-ben alkalmazott V.6. pontjának meghatározásától.

Utalt a C-126/2017. számú 103/2017. számú és a C-186/16. számú EUB ítéletben foglaltakra. Ez utóbbi tekintetében kiemelte az értelmező ítélet 48. és 50. pontjában kifejtetteket és állította, hogy a perbeli esetben a tájékoztatás mélysége és minősége azoknak nem felel meg, valamint a C-26/13. számú EUB ítélet 70. és 71. valamint 75. pontjában foglaltakat is sérti a perbeli szerződési feltétel. Az üzletszabályzat V.6. pontja érvénytelenségének megállapításával kérte, hogy az ítéltábla 100.000 forint kiadására kötelezze az alperest.

A felmondás érvénytelensége kapcsán kifejtette, hogy a felmondó okirat bár az üzletszabályzat szerződési feltételre hivatkozik, mely szerződésszegést tartalmaz, azonban a szerződést felmondó nyilatkozat nincs számozva.

Utalt arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.823/2015/II. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy nem jogszerű a felmondás amennyiben valótlan, a hitelezőt meg nem illető kintlévőségi adatokat tartalmazó felszólításon alapul. A régi Ptk. 321. § (1) bekezdése értelmében a jogszerű felmondásnak abban a perbeli esetben a szerződésen kellett volna alapulnia. Amennyiben a szerződésben a törlesztőrészlet összege tévesen van meghatározva, úgy az alperes elmulasztotta azt a nyilatkozatot, ami szükséges lett volna ahhoz, hogy a felperes teljesíteni tudjon.

Adott esetben a felmondásból nem volt megállapítható, hogy milyen jogcímenen alapul a hátralék összege, így a felmondás sem összepszerűségében sem jogalapjában nem érvényes. Hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.112/2015/5. számú közérdekű ítéletére, amely az ÁSZF VIII./1. pontban felsorolt valamennyi felmondási okot tartalmazó szerződési feltételt érvénytelenítette, így álláspontja szerint a felmondási ok megjelölése mellett is érvénytelen lett volna a felmondás.

Az alperes csatlakozó fellebbezését a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.368/2018/5. számú, 2018. július 13. napján kelt végzésével hivatalból elutasította.

Az alperes a 2019. július 31. napján előterjesztett észrevételében az induló ügyleti kamattal kapcsolatban az elsőfokú bíróság ítéletével egyetértett, ugyanakkor annak mértékével nem. A THM vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy azt a szerződés tartalmazza. Az alperes a THM számítását részletesen levezette, ezért a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába nem ütközik.

Az árfolyamkockázathoz kapcsolódó kereseti kérelem tekintetében kiemelten hivatkozott G.A. tanú vallomására, aki előadta a 7.G.40.266/2016/19.számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán, hogy "Arról mindig tájékoztattuk az ügyfeleket, hogy a forint, illetve a svájci frank árfolyam változásából eredő kockázatot az ügyfélnek kell viselni."

Állította, hogy a szerződés, valamint az üzletszabályzat megfelelő pontjainak átolvasásával és értelmezésével egyértelműen felismerhető volt az árfolyamváltozás. Utalt a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.064/2016/5. számú ítéletében foglaltakra. Kiemelte, hogy perbeli esetben az üzletszabályzat és az egyedi szerződés feltételei nem térnek el egymástól, azok egymást kiegészítik. Utalt az üzletszabályzat I.17., I.22., I.24. pontokban foglaltakra.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés felmondására olyan súlyos szerződésszegés okán kerül sor, amely a szerződés főkötelezettségének teljesítése elmulasztásában nyilvánult meg.

Az ítéltábla a felülbírálat során az elsőfokú ítéletnek a nem fellebbezett - a törzskönyv kiadására és a HIT...31. számú üzletszabályzat IV.7. pontja érvénytelensége megállapítására vonatkozó - rendelkezéseit a régi Pp. 228. § (4) bekezdése alapján nem érintette.

A felperes fellebbezése alapos.

Az alperes 2018. június 29. napján kelt csatlakozó fellebbezését a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.368/2018/5. számú végzésével - a Kúria Gfv.VI.30.130/2019/2. számú végzése folytán - jogerősen elutasította.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson a kölcsönszerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján történő érvénytelensége megállapítására irányuló kereseti és fellebbezési kérelmét nem tartotta fenn.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezés tekintetében irányadó tényállást megfelelően feltárta, azonban az abból levont jogi következtetésével az ítéltábla csupán részben értett egyet az alábbi indokok alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes több, valós tárgyi keresethalmazatban álló kereseti kérelmeiről döntött. Határozata indokolásában rögzítette, hogy a kölcsönszerződés az induló ügyleti kamat meghatározásának hiánya okán a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző, amely a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezi. A részleges érvénytelenség megállapítására vonatkozó rendelkezést ugyanakkor az elsőfokú ítélet rendelkező része nem tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság által felhívott és alkalmazott Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) - b) pontjaiban meghatározott érvénytelenségi okok a jogszabály rendelkezése alapján a kölcsönszerződés semmisségét eredményezik.

Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság tévesen tartotta a kölcsönszerződést a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközés okán részlegesen érvénytelennek. Kétségtől az alperes ezt az érvénytelenségi okot az elsőfokú eljárásban nem vitatta és az érvénytelenséget az elsőfokú bíróság kiküszöbölte, az ítélet rendelkező részében a kölcsönszerződés induló ügyleti kamatát 6,62%-ban határozta meg.

Nem vitásan a felperes kereseti kérelmében több érvénytelenségi okot is meghatározott, ugyanakkor a szerződés érvénytelenségének megállapításához elegendő egy érvénytelenségi ok is, ezért, ha a felperes által hivatkozott érvénytelenségi okok közül valamelyik fennáll, úgy a további érvénytelenségi okok vizsgálata nem szükséges.

Az elsőfokú bíróság a részlegesen érvénytelennek tartott fogyasztói szerződés érvénytelenségét kiküszöbölte és a régi Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a szerződés érvényessé nyilvánításáról határozott. Az ítélet tábla kiemeli, hogy az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánításakor szükséges figyelembe venni, hogy az érvényessé nyilvánított szerződés ne tartalmazzon a jövőre nézve bármely okból érvénytelen feltételeket. [Fővárosi Ítélet tábla 6.Pf.20.485/2019/5-II. számú ítélet 4. oldal negyedik bekezdés]. Mindezek alapján az ítélet táblának állást kellett foglalnia azoknak a szerződési feltételeknek az érvénytelenségéről is, amelyre a felperes a keresetében, illetőleg a fellebbezésében hivatkozott.

Erre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla a kereseti kérelemben az üzletszabályzat V.6. pontja tisztességtelensége okán történő érvénytelenségre vonatkozó kereseti kérelmet is vizsgálta.

Nem vitásan a perbeli szerződés részévé vált a vitatott szerződési pontot tartalmazó üzletszabályzat. A felperes a szerződés aláírásával elismerte, hogy az üzletszabályzatot átvette és az abban foglaltakat megismerte, ezért a régi Ptk. 205. §-a, valamint a kialakult bírói gyakorlat [BH2013. 128 számú eseti döntésben foglaltak] alapján is megállapítható, hogy az üzletszabályzat a szerződés részévé vált.

Az adott szerződési rendelkezés az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezés.

Az ítélet tábla a rendelkezés tisztességtelensége vizsgálata során az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontra helyezkedett.

A Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjában kifejtette, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszerződés körébe tartozó szerződéses rendelkezés, melynek tisztességtelensége főszerzőként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől nem kapott megfelelő tájékoztatást vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen. Amennyiben külön kockázattelátó nyilatkozat aláírására nem került sor, úgy az egyedi szerződés és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat rendelkezései, valamint a szerződéskötéskor a pénzügyi intézmény által a

fogyasztónak adott tájékoztatás alapján kell vizsgálni, hogy az ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt-e az árfolyam megváltozásának kockázata, illetőleg ennek következményei.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-227/18. számú végzésében kifejtette, hogy a 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikkének második bekezdését, és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének akkor felel meg a deviza alapú kölcsönszerződés, ha a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatták, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet vagy csökkent, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. Ebben az ítéletében fejtette ki az EUB azt is, hogy a tájékoztatásnak nem csupán alaki és nyelvtani szempontból kell érthetőnek lenni, hanem a fogyasztó számára világosnak és érthető megfogalmazásúnak is kell lennie.

Adott esetben az egyedi szerződés 7. és 8. pontjai csak a mértékadó devizanemet (CHF) rögzíti, továbbá a kölcsönvevő által választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási módját: Az üzletszabályzat I. pontjában foglalt fogalom meghatározások, a 18. pont, a 21. pont, a 25. pontban szabályozott kamatváltozás I., illetőleg II. és III. pontok, valamint az egyedi kölcsönszerződésben meghatározottak alapján az ítéletábra úgy foglalt állást, hogy a rendelkezések nem felelnek meg a világos és érthető megfogalmazás követelményeinek, figyelemmel arra is, hogy az átlagos fogyasztótól nem várható el az, hogy a kockázatfeltárás, illetőleg az őt terhelő árfolyamkockázat tekintetében az üzletszabályzat különböző pontjaiban foglalt feltételeket egymással összevetve értelmezze azokat.

Ezentúl a perbeli tájékoztatás az EUB C-51/17. számú értelmező ítéletében foglalt követelményeknek sem felel meg.

Mindezekre tekintettel a szerződés az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelensége miatt is semmis.

A jogalap, azaz a szerződés érvénytelenségének kérdése elkülöníthető volt az összecszerűségtől, azaz a felek közötti elszámolástól, ezért az ítéletábra a régi Pp. 213. §-ának (3) bekezdése alapján közbelső ítélettel döntött az érvénytelenségről és az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása érdekében (összecszerűség) az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította. Az eljárás folytatása során az elsőfokú bíróságnak az érvénytelenség jogkövetkezményeit úgy kell levonnia, hogy figyelemmel kell lennie részint a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző semmisség folytán alkalmazott jogkövetkezményt, illetőleg az érvénytelenség okának kiküszöbölhetőségét, továbbá azt, hogy az árfolyamkockázatnak a fogyasztóra telepítő szerződés rendelkezés tisztességtelensége esetén a kialakult bírói/ jogalkalmazói gyakorlat alapján az érvénytelenség oka kiküszöbölhető az által, hogy a fogyasztót mentesíti a bíróság a tisztességtelen kikötésből fakadó árfolyamkockázat viselése alól.

A jogkövetkezmény alkalmazása során a felek között megvalósult felülvizsgált elszámolás eredményére is figyelemmel szükséges a felperest megillető összeg meghatározása.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak alapján részben megváltoztatta és megállapította a perbeli szerződés érvénytelenségét és a szerződést érvényessé nyilvánító elsőfokú ítéleti rendelkezést mellőzte.

A szerződés felmondása tekintetében az ítélet tábla osztotta a felperes fellebbezésében foglaltakat. Az érvénytelen szerződés felmondása nem jogszerű, azaz érvénytelen szerződés érvényesen nem mondható fel.

Ugyanakkor az ítélet tábla kiemeli, hogy az alább kifejtettek szerint az érvénytelenség jogkövetkezmények levonása körében lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján állapítható meg az, hogy a felmondás időpontjában a felperesnek volt-e olyan összegű tartozása, amely olyan fokú szerződésszegésnek minősül, amely a felmondást megalapozza az elsőfokú bíróság által felhívott és hivatkozott régi Ptk. 321. § (1) bekezdése alapján.

A per jelenlegi szakaszában és a szerződés érvénytelensége okán nem állapítható meg az, hogy a hitelezőt milyen összegű hátralék illette meg, illetőleg nem igazolható, hogy a felmondás időpontjában milyen tartozásra alapította a hitelező a felmondását.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítéletnek a felmondás érvénytelenségére vonatkozó ítéleti rendelkezését a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és megállapította, hogy a szerződés felmondása érvénytelen.

Az ítélet tábla perköltség körében a jogalapra figyelemmel lezárta a jogvitát, míg a per egészére figyelemmel a perköltség összegét mindösszesen megállapította, hiszen az eljárás az érvénytelenség jogkövetkezményeivel összefüggésben folytatódik.

Budapest, 2019. október 30.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

. Bicskei Ildikó s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: